

Naročnina
vna izdaja
državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
istop. peči-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglašni
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem g.
naročilu popust
izide ob 4 zjuri
razen pondeljka in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Cerkovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Novo božanstvo

Vsaka doba ima svoje plesalke in svoje plesalsko umetnost, v kateri se duh dobe po svoji izraza. Tako je Evropa svojčas občudovala peterburško »imperatorsko baletsko šolo«, iz katere je izšla Ana Pavlova s svojo nežno gracio, ki je kakor umiranje zarje na mrakečem se obzorju. Naš čas ima drugačen stil in šteje med svojimi umetniki celo vrsto plesalk, ki v kretanjih, linijah, ritmu premikajočega se telesa na svoj sk način poduhovljajo težnje, hotenje, iskanja sodobnega človeka za nečem višjim in nedosegljivim. Tu je telo popolnoma v službi nadčloveškega in ples blažega, vzvišujočega in človeka preobrazujočega umetnost.

Toda velik del zapadnega človeštva, nepregledna množica izkvarjenih in izrodovitih se potomcev zdravjših in močnejših dob, ki se imenujejo inteligencija in povprečen pomenu besede, ima drugačen okus. Ta široka plast, ki predstavlja po modernem tisku tako zvano javno in odločujoče mnenje, si je ustvarila druge vrste »umetnost«, ki ne znači poduhovljenja, ampak naravnost pomesenje človeka še preko meje živalskega, ki je nekaj naravnega, dočim so instinkti te mase v svoji izprijenosti postali že čisto protinaturalni.

Ta naglo propadajoča družba je dobila svojo boginjo v neki črno-rdeče-rumeno-beli mešanici neznanega izvora, ki se je iz slabo vonjajočega predmestja ameriškega vele mesta povzpela do zvezde evropskih velebarov in si služi težke milijone s svojimi z nagim telesom izvajanimi plesi. To so baje plesi afriške prašume, vendar pa že zelo izpačeni po okusu bele sodrge, ki afriških prašum nikoli ni videla. Ta »ples« obstoja, ako smemo verjeti ameriško vestnim reporterjem naših listov, v bistvu v pohotnem drgetanju bokov in tistega dela telesa, ki se v dostojni družbi ne imenuje, kar je sodegovarjajoče spremljano po drugih dražeti, zelo surovih sunkovitih gibih, mikih in nadvse primitivnem izpakovanju oči, ušes in širokih ust. Ako k temu privzamemo dopolnjujoče »duhovite« intervjuje te zvezde, ki se nanašajo v svoji najvišji točki na njen dober apetit za dunajske rezke, in ki jih reporterji beležijo kot nekaj najmanj tako posebnega kakor so izjave gospoda Chamberlaina o Društvu narodov, potem razumemo, zakaj vsi degenerati dveh delov sveta blaznijo za Jozefino Baker.

Dasi obojevalci te vrste umetnosti niso v zadregi, da bi našli opravičbo za ta svoj okus v »estetičnih« vrednotah, se pač ne bo našel noben resnično inteligenten in količjak moralno zdrav človek, ki ne bi v nastopih eksotične plesavke z banalnimi videli tega, kar v resnici samó so: podajanje in obenem draženje najgolejše spolnosti, pri kateri svezžen živce, od vsega višjega osamosvojenja podčloveška mesenost nadomestuje dušo in duha. Obenem so triumfi, ki jih je žela ta ženska pravkar ob ogorčenih, toda v splošni omotici žal utonivših protestih v Zagrebu, znak nevzdržno nadaljujočega se razkrajanja gnijajočega kulturnega telesa Evrope.

Pri tej priliki se je tudi pokazalo, v kakšni bistveni zvezi da je to animaliziranje našega sveta z mamonizmom, v katerega se je pogreznila sodobna družba. S pomesenjujočo »umetnostjo« se izvajajo stotine milijonov iz žepov spolnega dražila lačnih ljudi, ki nasedajo rafinirani reklami v listih, ki jo plačajo lastniki zabavalšč. Da se ta kapital čim plodonosneje rentira, se brez vsake vesti zbuja in redijo najnižji in najbolj razrušujoči nagoni človeka; vzgajajo poznejši zločinci; uničuje rodbinsko življenje; kviri s premislekom in po sistemu mladina; oropa ljubezen svojega naravnega zakrivajočega in vzvišujočega nimbusa duševne lepote; provocira zavist in sovraštvo proletarcev, ki ne zmorejo stotakov za tako uživanje in s srdom gledajo, kako se trošijo en večer vsote, ki bi zadostovale za omiljenje stanovaljske in druge bede stotisočev; odrivajo v dušah idealna domovinska, človekoljubna, socialna čustva, na mesto katerih stopa brutalni egoizem in njega zadovoljevanje; zruši v par urah, kar so s trudom vzgajali cerkev, država, šola, stariši in narodne kulturne institucije desetletja in desetletja. Dva naroda pa, ki sta več kot poltisoč let branila Evropo pred vzhodnimi barbari iz Male Azije, gledata, kako velik del njunega izobraženstva danes propada v češčenju zlatega teleta, pomehkužujočem plitvem razkošju in oboževanju divjaških plesov in plesalk hamitskega plemena — naš močni sosed pa, v kojega deželo zamorska zvezda niti ne sme stopiti,

Zakonski načrt o splošni upravi

Oddelek za samoupravo razširi svoj delokrog

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Posebna komisija v ministrstvu za notranje zadeve bo tekom dneva dokončala svoje delo na zakonskem načrtu o splošni upravi. Sodi se, da bo osnutek zakona izročen naravnost predsedniku vlade in da ne pride pred vrhovni zakonodajni svet.

V smislu tendenc današnje vlade je bil komisiji za podlago upravni sistem zapadnih držav, deloma pa ji je bil za vzor tudi agrarni sistem bivše Avstro-Ogrske.

Po novem zakonskem osnutku se poveča kompetenca velikih županov in bodo referenti

pri oblastnih upravah podrejeni samo velikemu županu in ne več svojim resornim ministrom.

Kakšna pa bo končna oblika tega zakonskega načrta komisije, je odvisno od posebnega odbora pri predsedniku vlade. Ta odbor bo proučil predloženi osnutek in nato o njem poročal predsedniku vlade.

Kakor smo že poročali, ne obstoje več v notranjem ministrstvu posebni pokrajinski oddelki.

Še nadalje pa obstoja oddelek za samoupravo in obstoji tendenca, da se njegov delokrog še razširi in pravniški kader izpopolni.

Podpis stanov. zakona v par dneh

Najemnina bo povišana - Bistvene določbe starega zakona ostanejo

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) V teku današnjega dne je prišlo v ministrstvo za socialno politiko polno spomenice o stanovanjskem vprašanju, med drugimi je prišla tudi spomenica najemniškega društva v Mariboru. V bistvu zahteva spomenica isto, kakor najemniške organizacije v uradniški organizaciji splošne najemniške zveze Jugoslavije, o čemer smo že poročali. Tudi hišni posessniki prihajajo ponovno s predlogi. Ka-

kor smo danes zvedeli v ministrstvu, je stanje stanovanjskega zakona trenutno to-le:

Po dosedanjem razpoloženju bo zakon sankcioniran v torek ali sredo. Za podlago novemu zakonu je služil stari stanovanjski zakon, iz katerega so se v novi zakon sprejele skoro vse določbe. Namesto štirikratne predvojne najemnine, kakor določa stari zakon, naj bi se najemnina povišala na šestkratno predvojno najemnino. Zdi se, da bo to stališče končno obveljalo.

Kako tolmačiti trošarinski zakon

Pivske znamke odpadejo -- Zganje trošarinski predmet za vso državo
Nove tovarne za proizvodnjo špirila deset let prepovedane

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Finančni minister je izdal k novemu zakonu o trošarinah tole pojasnilo:

Do 1. aprila 1927 se je plačevala trošarina na pivo izven Srbije in Črne gore na sam proizvod, ki je določen na hladnem. V Srbiji in Črni gori se je trošarina na pivo plačevala ob izvozu iz pivovarne s pivskimi znamkami. Po dveh letih borbe za sistem plačevanja je zmagalo stališče pivovarjev v Srbiji in se od tedaj splošno plačuje s pivskimi znamkami. Po novem zakonu se določa sistem trošarine na pivo tako, da se mora določiti množino produkcije, predno gre v klet. Ob tej priliki se priznava pivovarnam šest in pol odstotka na naslov razpečevanja. Uvaja se letni obračun proizvodnje in odvajanja v promet.

Ta novi način je primeren iz dveh razlogov, ki sta koristna za državo in pivovarne. Država bo obvarovana brezvestnih ljudi, ki danes lahko z brezvestnim proizvodnjem napravijo velike zlorabe, ker je organom finančne kontrole dana možnost, da oškodujejo državo in se to ne more preprečiti. Razen tega bo nova odredba ščitila pivovarne same, ker bodo zaščiteni pred brezvestnimi uslužbenci. Na drugi strani se država reši pivskih znamk in trošarinskih trakov, ki jo stanejo okrog dva milijona. Pivovarnam ne bo treba plačevati v sezoni štiri do pet preglednikov za lepljenje pivskih znamk in trošarinskih trakov. Promet s pivom bo lažji in ne bo več ovirajočih formalnosti.

Pri vinu se je trošarina zvišala od 35 na 100 Din. To povišanje se opravičuje s tem, da so se ukinile dosedanje višje trošarinske stopnje na fina vina v steklenicah in na vinski kljuk-moš. Za vsa vina je le ena trošarinska stopnja. Razen tega so nove pivske cene take, da je stopnja v višini 1 Din na 1 liter popolnoma upravičena.

Prav tako je predvideno alkoholiziranje vin, ki so namenjena za izvoz v inozemstvo, hkrati z bonifikacijo od države, da bi lahko to vino uspešno konkuriralo.

Znižanje stopnje na svetilni plin od 0.40 na 0.20 Din za kbm pomenja izenačenje obdajanja električnega toka in svetilnega plina, česar dosedaj ni bilo. Trošarina na svetilni plin se mora ohraniti na pravi višini. Zaščititi se mora tudi električni tok.

Pri spiritu so se trošarinske stopnje povišale, ker so prenikze in niso odgovarjale potrebam, ker ni bilo v tej produkciji nobenega reda. Zato je industrija sama trpela. Po sporazumu med kmetijskimi in industrijskimi spiritalnimi proizvajalci je bilo določeno 30.000 hl vina za kmetijske proizvajalce čistega spirita, pa škodoželjno gleda, kako v naši hrabri deželi in rodu napreduje »civilizacija« iz pariških nočnih zabavišč in beznic.

Da-li je treba temu sploh še kaj dodati?

ker se ta množina lahko v tej stroki izdeluje. Tovarne naj temelje na osnovi, ki je dejansko potrebna. Prepovedano je graditi tovarne izven Srbije, Črne gore in Dalmacije, ker je na tem ozemlju koncentriranih vseh 44 tovarne.

Za industrijsko proizvodnjo špirita je za 10 let prepovedano graditi tovarne te stroke. Da bi se izvoz špirita pospešil, se povišajo izvozne nagrade na 4 Din na liter alkohola. To je potrebno, ker sicer ne bi mogli konkurirati na svetovnem trgu.

Trošarina na kvas se določi 4 Din na kg. L. 1921. je bila namreč ukinjena.

Zganje postane trošarinski predmet za vso državo. Tudi na zganje se uvede izvozna nagrada 4 Din na liter. Nadejali se je, da bo postalo naše zganje dober predmet za svetovno trgovino, ker je dobre kvalitete.

Trošarina na bencin se znižuje za 25 odstotkov, ker je to v interesu razvoja domačega avtomobilizma, kar je važno za državno obrambo.

Dosedaj so bili pivo, vino, alkohol in zganje pod trošarino samo v nekaterih oblasteh. Sedaj se pa določajo za vse oblasti v državi. Plačevanje oblastnih trošarin se bo vršilo po državnih oblasteh skupno z državnimi trošarinami in ves dohodek se bo sedaj stekal v Drž. hip. banko. Na ta način oblastem ne bo treba imeti lastnih organov za pobiranje trošarin. Oblasti, ki niso imele trošarin, bodo lahko znižale ostale davke. S tem se tudi odpravijo vse trošarinske meje med posameznimi oblastmi.

Častilke belgrajske duhovščine

Belgrad, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Papeški nuncij Pellegrinetti je danes sprejemal čestitke k svojemu godu. Belgrajska duhovščina, na čelu z nadškofom Rodičem, mu je čestitala. Pri tej priliki mu je nadškof Rodič izročil Petrov novič belgrajske nadškofije za papeža. Nuncij se je razgovarjal z vsakim odposlancem belgrajskih društev in korporacij.

Agrarna banka

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Zakon o privilegirani Agrarni banki je končno izdelan na podlagi večerajšnje konference, ki se je vršila pri pravosodnem ministru Srskiću z zastopniki bank. Zakon vsebuje v bistvu iste določbe, kakor smo o njih poročali.

„Dobro srce“ črne zvezde

Zagreb, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Snoči je policija prepovedala nadaljnje nastope Jozefine Bakerjeve. Nekateri vplivni činitelji, ki jim je bilo na tem, da Bakerjeva nadalje nastopa, so pri višjih oblastih urgirali. Izjemoma se je dovolilo, da nastopi Bakerjeva v korist vojnih invalidov, sicer pa da ne sme nastopiti v nobenem drugem lokalu. Bakerjeva, ki je skušala doseči dovoljenje tudi za nastop v svojo korist, je edipevala svoj nastop v korist invalidom, ke se ji je zabranilo nastopati drugod.

Vprašanje verskega pouka

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Zakon o srednjem in ljudskem šolstvu sta v prosvetnem ministrstvu končno redigirana. Po načrtu bivšega načelnika tega oddelka Mladenovića se je, kakor smo zvedeli, v ta načrt sprejela odredba, da se glede verouka v ljudskih šolah zavzame to-le stališče: Verouk spada izven učnega načrta. Stvar cerkve in cerkvene občine je, kako uredi pouk verouka izven šolskega načrta. Ta načrt je vzel za zgled Italijo. Ako bo ljudskošolski zakon dobil svojo sankcijo, je seveda odvisno od prosvetnega ministra Maksimovića.

Neresnična vest o povišanju zemeljskega davka

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Finančni minister je danes dal obširno izjavo, v kateri med drugim pravi:

Bivši politiki iz posameznih krajev Srbije, zlasti iz okraja Jasnička v šumadijski oblasti, so raznesli vest, da je davek na zemljišča v teh krajih že gotov, in sicer po novem zakonu o neposrednih davkih in da je vpisan v davčne knjžice posameznih lastnikov in da znaša 200 do 300 več kot dosedaj. Minister zatrjuje, da te vesti ne odgovarjajo resnici. Novi zakon o neposrednih davkih je bil sprejet v bivši narodni skupščini. Sedanja vlada je šla v reformi samo v to smer, da je davčno stopnjo znižala od 17 na 12 odstotkov. Sedaj dela posebna komisija na določanju katastrskega donosa. Na podlagi tega se bo določil količnik za Srbijo in Črno goro. Čisti donos za vse kraje še ni določen, ampak se šele bo določil. Nadalje navaja minister statistične podatke iz Srbije in Črne gore, koliko se je plačalo, in pregled, koliko se bo vnaprej plačalo.

Nedeljski počitek ostane

Belgrad, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Glede uredbe o zapiranju in odpiranju trgovin so nam v istem ministrstvu potrdili, da bo nedeljski počitek brezpogojno ostal. Delovni čas pa se bo podaljšal. Eventuelno se bo napravila razlika med delodajalci in delojemalci v tem smislu, da sme delodajalec ostati v svojem obratu tako dolgo, kakor sam hoče in tudi čez delovni čas. Pomožno osebo pa se do tega ne more prisiliti.

Novi načelnik glavnega generalnega štaba

Novi načelnik glavnega generalnega štaba armijske general Milan Z. Milovanović je rojen dne 30. aprila 1874 v vasi Setonije v požarevskem okrožju. Šest razredov gimnazije je dovršil v Velikem Gradištu in v Belgradu. Dne 15. septembra 1891 je stopil v vojno akademijo. Dne 2. oktobra 1894 je bil imenovan za peh. podporočnika. Kot poročnik je prišel v generalni štab. L. 1903 je bil povišan v kapetana, l. 1913 v polkovnika in 5. januarja 1923 za generala. V vojni je vršil dolžnosti vodnika, komandira čete, komandanta bataljona, načelnika generalnega štaba divizijske oblasti in nato šefa poročevalskega oddelka v glavnem generalnem štabu. V začetku vojne je bil imenovan za načelnika štaba črnogorske divizije. V l. 1913 in 1914 je bil komandant polka. V vojni l. 1914 je bil pomočnik načelnika štaba III. armade, potem načelnik splošnega vojnega oddelka v vojnem ministrstvu, nato načelnik operativnega oddelka vrhovne komande. L. 1917 in 1918 je bil delegat srbske vrhovne komande pri francoski vrhovni komandi. A od 18. avgusta 1918 naprej je bil načelnik štaba II. armade. Po vojni je bil imenovan za komandanta vrbaske divizijske oblasti, l. 1922 pa za prvega pomočnika načelnika generalnega štaba. V času, ko je bil Peter Pešić vojni minister, to je od 5. februarja 1922 do 30. julija 1924 je general Milovanović zastopal načelnika glavnega generalnega štaba. Koncem l. 1927 je bil imenovan za komandanta III. armijske oblasti in je na tem položaju bil proizveden v čin armijskega generala.

General Milan Milovanović velja v vojaških krogih kot zelo sposoben oficir. Napisal je večje število vojništvenih študij, ki so bile objavljene v »Ratnik«.

Notranje ministrstvo je objavilo ukaz o premeščenju velikega števila upravnega uradništva v Srbijo, Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji.

Veliki novi vojni ukaz

Nj. Vel. kralj je na predlog vojnega ministra podpisal ukaz, s katerim se imenujejo:

Za načelnika glavnega generalnega štaba armijski general Milovanović Z. Milan, dosedanj komandant dve armijske oblasti; za predsednika stalne izpraševalne komisije za čin majorja in za predsednika vojnodisciplinskega sodišča armijski general Milivoj Zečević, dosedaj član vojnega sveta;

za vršilca dolžnosti komandanta: druge armijske oblasti divizijski general Kalafatović S. Danilo, dosedaj prvi pomočnik načelnika glavnega generalnega štaba; pete armij. oblasti div. general Jovanović A. Miloš, dosedaj II. pomočnik voj. min.; za pomočnika voj. min. div. gen. Krstić K. Radisav, dosedaj inspektor ekonomske stroke; za pom. kom. pete arm. oblasti div. gen. Mitrović G. Živan, dosedaj pom. kom. pete arm. oblasti;

za pomočnike komandante: II. arm. oblasti div. gen. Zečević G. Radisav, III. arm. oblasti div. gen. Nedić Dj. Aleksa, dosedaj pom. kom. II. arm. oblasti, IV. arm. oblasti div. gen. Stojšić, V. arm. oblasti Nikolajević;

za prvega pom. načelnika glavnega generalnega štaba div. gen. Marić M. Ljubomir, dosedaj načelnik operativnega odelka glav. gen. štaba;

za inspektorja konjenice div. gen. Čolak-Antić I. Vojin, dosedaj komandant druge konjenične divizije;

za kom. dravske div. oblasti div. gen. Tripković K. Sava, dosedaj kom. zetske div. oblasti; za komandante divizijskih oblasti so bili dalje imenovani generali: Jurišić Dj. Pantelije (dunavske), Jovanović T. Čedomir (vrbaske) in Dimitrijević Dj. Malivoj (šumadijske);

za vršilce dolžnosti komandanta divizijskih oblasti brigadni generali: Ristić (zetske), Radosavljević (potijske), Milojković (timoške), Tomić (vardarske), Petrović (jadranske).

Za predsednika art. komiteta div. general Jovanović T. Milan;

za kom. prve konjenične divizije gen. Ilić; za kom. druge konjenične divizije general Kosić V. Peter;

za kom. Boke Kotorske general Gjurić; za nač. ing. teh. oddelka voj. min. gen. Veselinović;

za kom. art. strelske šole gen. Blagojević; za kom. peh. ofic. šole polkovnik Jovanović; za kom. tretje pomorske obalne komande kontreadmiral Stanković N. Nikola, dosedaj komandant druge pomorske obalne komande;

Z naredbo vojnega ministra je prideljen na službo v adjutanturi Nj. Vel. kralja konjenični podpolkovnik Vladimir Seunig poleg vršitelje redne dolžnosti.

Naredba o vojnem svetu z dne 11. jun. 1927 je razveljavljena.

Upokojitve

Z ukazom Nj. Vel. kralja so vpokojeni s prevedbo v rezervi in pravico nošenja uniforme armijski generali: Terzić P. Božidar, Smiljanić M. Kosta in Pešić T. Peter;

divizijski generali: Stefanović, Srečković, Milojević, Mihajlović, Pavlović, Pokorny, Pešić, Kušaković, Filipović, Miletić, Jovanović, Vučković, Milenković, Marković, Čadjević, Krupežević in Lazarević;

brigadni generali: Popović, Todorović, Nikolić, Vijorović, ing. tech. brig. gen. Malešević, san. brig. gen. dr. Gjurgjević, dr. Milisavljević, dr. Petrović in dr. Zerajić;

sodni brigadni generali: Desović in Suškalović;

kontradmiralet Koch F. Metod;

kapetana bojnega broda Malinarić Evgen in Jeločnik Bernard.

Odlikovanja

Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili odlikovani:

Z redom Karadjordjeve zvezde II. stopnje armijski generali: Terzić, Smiljanić in Pešić;

z redom Karadjordjeve zvezde III. stopnje generali: Mihajlović in Vijorović;

z redom Belega orla II. stopnje generali: Stepanović, Srečković, Filipović, Marković, Čadjević in kontradmiralet Koch;

z redom Belega orla III. stopnje generali: Milojević, Besović;

z redom Belega orla V. stopnje: ing. tech. gen. Melešević;

z redom sv. Save I. stopnje generali: Pavlović, Pokorny, Pešić, Kušaković, Miletić, Jovanović, Vučković, Milenković, Krupežević, Lazarević, dr. Vladislavljević, dr. Gjurgjević, dr. Milisavljević in dr. Petrović;

z redom sv. Save II. stopnje generali: Popović, Todorović, Nikolić, dr. Zerejić, Suškalović, kapetana bojnega broda Malinarić in Jeločnik.

Vsi so oproščeni plačanja takse.

Zagrebske vesti

Zveza slovanskih društev je povabila ruskega pesnika Baljmona, ki prebiva v Ljubljani, da bi v Zagrebu predaval. Baljmont bo v ponedeljek v Zagrebu predaval o pesniškem ustvarjanju.

Nemški avtomobilski klub prispe jutri v Zagreb iz Münchena. V Samoboru se jim je postavil slavlolik, pod katerim jih bo sprejel župan in odborniki. Zagrebški avtomobilski klub bo priredil gostom banket v grajski kleti. Župan je pozval meščane, da hiše okrasijo z zastavami.

Mala antanta in manjšinsko vprašanje

Zeneva, 13. aprila. (Tel. Slov.) Danes zvečer bodo zastopniki male antante kakor tudi Poljske in Grčije izročili generalnemu tajniku Društva narodov pet enako se glasečih spomenic o manjšinskem vprašanju v smislu sklepa

Sveta Društva narodov, da se imajo spomenice vložiti do 15. aprila. Odbor trojice bo te spomenice proučeval 28. aprila v Londonu. Spomenice odločno odklanjajo vsako razširjenje pooblastil Dr. narodov glede varstva manjšin.

Dr. Seipel odloži tudi načelstvo stranke?

Dunaj, 13. aprila. (Tel. Slov.) Pogajanja med krščanskimi socialisti in socialnimi demokrati so dovedla danes do nadaljnjega razčiščenja o delovnem programu, tako da je smatrali, da bo v torek že določen novi zvezni kancler. Kot možni naslednik dr. Seipela se imenuje sedaj tudi načelnik dunajskih krščanskih socialistov Kunschak.

»Neue Freie Presse« poroča, da je nastalo neko nesoglasje, ki bi utegnilo dati dr. Seiplu povod, da odloži tudi predsedstvo v stranki.

Upanje pa je, da se bo moglo odpraviti tudi to resno nesoglasje, ki obstoja med šefom stranke in enim delom pristavev stranke. Dr. Kienböck, katerega hočejo obdržati kot finančnega ministra, še vedno odklanja sodelovanje v novem kabinetu. Ravno tako vztraja velik del krščanskih socialistov pri tem, da dosedanj vojni minister Vaugoin obdrži vojno ministrstvo. Plenarno sejo narodnega sveta z volitvijo nove vlade je pričakovati prihodnji četrtek.

Zahteve zaveznikov formulirane

Pariz, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je bil na plenarni seji konference strokovnjakov izročeno memorandum štirih upniških držav z zahtevami proti Nemčiji. Memorandum ni bil naslovljen na nemško delegacijo, temveč na ves odbor ter je podpisan samo po zastopnikih Francije, Anglije, Italije in Belgije, ni ga pa podpisal predsednik Owen Young. O predlogu, da se memorandum objavi in prepusti javni razpravi, se bo sklepalo v ponedeljek. O njegovi vsebini ni nobenih avtentičnih poročil. Čuje se, da vsebuje memorandum v glavnem številčno reformo Dawesovega načrta, kakor si jo mislijo zavezniki. Skupna vsota nemškega dolga je baje znižana na 37 do 38 milijard, od kate-

rih pa spada 25 milijard na kritje medzavezniskih dolgov, 12 do 13 milijard pa na zavezniske dodatne zahteve. Francoski delež za stroške obnove znaša okoli 7 milijard. Začetna anuiteta bo znašala v bodoče 18 milijarde, zvišala se bo pozneje na 24 milijarde, po 37 letih pa se bo zopet znižala na 17 milijarde. Glede začetne anuitete obstoji torej napram nemški delegaciji samo še diferenca 200 milijonov, pričakovati pa je težkoče radi trajanja plačil. Nemci se branijo podaljšanja plačilne periode preko 37 let. Smatra se, da bo dr. Schacht prevzel memorandum brez protizjave in da si bo za proučevanje izprosil par dni ter da bo v tem času morda še enkrat potoval v Berlin na poročanje.

13. april - srečen dan za Pilsudskega

Varšava, 13. aprila. (Tel. Slov.) Poljski državni predsednik je včeraj sprejel odstop kabineta Bartel in poveril dosedanemu prosvetnemu ministru dr. Switalskemu sestavo nove vlade, ki se bo morda izvršila še danes, ker smatra Pilsudski 13. april za svoj srečen dan. Bartel pa hoče v Italiji dokončati znanstveno delo o slikarstvu.

Za finančnega ministra bo morda imenovan poslanik v Budimpešti, polkovnik Matuševski, ki je poročen z gospo Kolopasko, svetovno prvakinja v metanju diska in olimpijsko zmogavalko.

Varšava, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Designirani ministrski predsednik dr. Switalski je ponudil ministrstva za finance, pošto in javna dela trem znanim polkovnikom. Vladni listi označujejo novi kabinet za vlado močne roke. Imenovanje se bo izvršilo morda še danes.

Razorožitvena komisija

Zeneva, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Radi pripravljalne razorožitvene komisije, ki se sestane v ponedeljek, so že došli v Zenevo Rusi in Turki, Angleži pa so prišli v Zenevo danes dopoldne z lordom Cushendunom na čelu. Nemci pod vodstvom grofa Bernsdorffa pridejo danes. Francozi in Američani pa jutri.

Washingtonska vest, da bodo Američani po instrukcijah Hooverja predložili Angležem nove predloge o vprašanju križark, je povzročila veliko vznemirjenje. Če je vest resnična, bo sedanje zasedanje komisije morda velike politične važnosti. Tudi Rusom se pripisuje namen, da nameravajo staviti zmeren predlog, kar pa oni odločno zanikajo. Rusi izjavljajo, da vztrajajo pri tem, da se o njihovem predlogu razpravlja temeljito.

Newyork, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na pripravo nove pomorske razorožitvene konference z Anglijo vztrajajo Združene države nespremenjeno pri svoji zahtevi glede križark po 10.000 ton. Ameriška vlada smatra, da je položaj v istem stanju, kakor pri prekinjenju konference treh držav 1. 1927 in smatrajo obnovo pogajanj za brezupno.

London, 13. apr. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča, da se pričakuje v angleških krogih, da bo general Dawes prinesel s seboj določene ameriške predloge, da se ameriško-angleški konflikt o brodovju spravi s sveta.

Angleška trgovina in sovjeti

Moskva, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Velika angleška industrijska delegacija se sedaj vrača. V izjavi njenega razpravnega odbora se priznava rusko stališče, da je od razširjenja trgovinskih odnosov pričakovati uspeha samo tedaj, če se obnovijo politični odnosi. Sedanja podlaga ni normalna. Tudi Rikov je naglašal v govoru pred moskovskim pokrajinskim svetom, da se nore govoriti o načelnih gospodarskih vprašanjih šele po priznanju Rusije. Rikov ugotavlja z zadovoljstvom, da se more poleg pogodbe o nafti smatrati tudi obisk angleške delegacije za znak spremembe v bojkotni politiki konservativcev.

Belgrajske vesti

Poslovni red zagrebške Trgovske zbornice je podpisan.

Minister za trgovino Mažuranić se v torek vrne v Beograd.

Prometno ministrstvo je prejelo vlogo, naj se ukinejo izpitne takse za železniške uradnike, ki so znašale za I. kategorijo 100 Din, za II. 80, za III. 50 Din, za glavni izpit pa 180 Din.

Drobne vesti

Tirana, 13. apr. (Tel. Slov.) Italijanski državni podtajnik Grandi je včeraj na oklopni križarki prišel v Drač. Drač in Tirana sta okrašeni z albanskimi in italijanskimi zastavami.

Pariz, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Kakor mnogo drugih mest je včeraj tudi Pariz proslavil 500 letnico dneva, ko je Devica Orleanska zapustila svojo domovino, da reši Francijo. Proslava je predstavljala zgodovinsko svečanost, ki so jo priredili v Parizu 1. 1456. iz veselja nad cerkveno rehabilitacijo Jeanne d'Arc, ki je bila zažgana na grmadi kot čarovnica. Pri proslavi je 3000 statistov, ki so predstavljali francoski narod, pelo narodne pesmi XV. stoletja. Cigani in komedijanti so uganjali svoje burke, glavna točka pa je bil sprevid delegatov iz onih mest, ki jih je Ivana rešila. Danes se ta prizor ponovi pred predsednikom Doumergue-om, nakar bodo predstavljali zgodovinski viteški turnir.

Celovec, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Te dni se vrši v Celovcu druga razprava porotnega sodišča o tožbi, ki jo je vložil bivši deželni glavar koroški in načelnik Landbunda Vincenc Schumi proti listom in pisem časopisnih članov, v katerih ga dolžijo veleizdaje in nedovoljenih dobav Italiji. Več obtožencev je smatralo za boljše, da med razpravo odpotuje v inozemstvo. V ponedeljek se bo v tajni razpravi, na kateri se bo govorilo tudi o zunanje-političnih državnih interesih, razpravljalo o vprašanju, ali je Schumi izdal Italiji avstrijske obrambne odredbe.

Pariz, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Bivši romunski prestolonaslednik Karel, ki se je po spravi z materjo vrnil v Pariz, je v bližini Avignona imel nesrečo z avtomobilom. Avtomobil je trčil s težkim tovornim vozom in se poškodoval. Princ Karel ni bil poškodovan, sofer pa je lahko ranjen.

Praga, 13. aprila. (Tel. Slov.) V četrtek zvečer je prišlo na česko-madžarski obmejni postaji Hidos Nemethy do pretepa med češkimi in madžarskimi železničarji, pri čemer so po češkem pripovedovanju madžarski železničarji pri odhodu vlaka Košice-Budimpešta brez povoda pretepli do krvi češkega železničarja. Petraka in mu grozili s mrtjo. Zveza čeških železniških uslužbencev zahteva, da dobi Petrak od madžarske države zadoščenje in da se da češkim železničarjem jamstvo, da bodo mogli v bodoče varno vršiti železniško službo na madžarskih tleh. Sicer bi češki železničarji ne vršili službe ob česko-madžarski meji.

Rim, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) Pri prvi poskusni vožnji na novi zračni progi Genova-Atene-Egipt, katero je zrakoplovna družba v Genovi organizirala kot zvezo angleške zračne proge v Indijo, se je najbrže radi kratkega stika vnelo veliko letalo s štirimi motorji, ko je letalo bilo v Neaplju. Eksploziralo je poroda za bencin in letalo je zgorelo.

Boji v Afganistanu. Po vestih iz Kalkute so se zadnje dni vršili hudi boji med četami Aman Ulaha in Baka i Saquao. Zadnjeimenovane čete so imele velike izgube.

Dunajska vremenska napoved: Toplo vreme z južnimi vetrovi bo trajalo dalje.

Ministri centruma imenovani

Berlin, 13. apr. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik Hindenburg je danes izvršil napovedano imenovanje treh ministrov centruma. Namesto demokrata Koch-Weserja je bil imenovan za pravosodnega ministra bivši prometni minister Guerard, za prometnega ministra bivši pruski prometni minister dr. Stegerwald, za ministra za zasedene pokrajine pa bivši državni kancler dr. Wirth.

Boji v Mehiki

Newyork, 13. aprila. (Tel. Slov.) Mehiki vstahi se koncentrirajo sedaj pri mestu Naco, da premagajo tamkajšnje slabotne vladne čete in da pridobijo obmejno mesto za kritje hrbta. Nekateri vstaški generali, med njimi voditelj južne armade Manzo, so baje prestopili na ameriška tla. Vladne čete nadaljujejo v državah Chihuahua in Sinaloa prodiranje proti Sonori.

Zopet boljševiško vohunstvo

London, 13. aprila. (Tel. »Slov.«) O novem policijskem škandalu glede vohunstva poročajo listi, da gre za zveze angleških policijskih uradnikov z boljševiki, ki so od njih prejeli vesti. Pri celi vrsti londonskih dektivov so zaplenili kompromitujoče dokumente.

KALANOVA KNJIGA: 'Slovensko dekle'

je ravnokar izšla! Stane broš. 12 Din, vez. 20 Din. Razpošilja »SVETA VOJSKA V LJUBLJANI«.

Brez poštnine!

Pripravite se na dež!

Nihče naj ne bo v tem mesecu brez slovitega nepremotljivega dežnega plašča, ki jih je naročila tvrdka DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Vdani v voljo božjo sporočamo vsem Vam, ki ste jo poznali, da nas je danes, v soboto zvečer, zapustila, prevedena s sv. zakramenti, naša dobra, zlata mamica in tašča, gospa

Karolina Treo roj. Krovatin

trgovka in posestnica.

Našo nepozabno mamico sprejmemo k večnemu počitku v ponedeljek, dne 15. aprila ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 21/23.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Vas vse pa, ki veste, kaj nas je zadelo, pristrčno prosimo, da se jo spominjate v molitvi.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1929.

Žalujoče rodbine: Treo, Zajec, Mazovec, Kregar.